

XITATIMENTE XA VUHANGALASAMAHUNGU

XA HUMESO WA NKARHI WOLOWO

SARS YI HLAMUSELA HI NKONGOMO MAYELANA NA SWIHEHLO SWO LAYISENSIWA KA MAFURHA MA SWIIHAHAMPFHUKA

29 Hukuri 2025 – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) byi lemuka tsalwa ro hoxeka leri humesiweke hi News 24 leri thyiweke "East London airport down to one day's jet fuel amid SARS licencing crisis"/"Rivala ra swihahampfhuka ra East London a ri tirhanga siku rin'we hi mhaka mafurha ma xihahampfhuka exikarhi ka nkayakayo wo layisensa wa SARS". Tsalwa ri langutile hi xikongomelo, no lava ku avela xisandzu eka SARS mayelana na mihlwelo eku layisenseni ka switirhisiwa swa vuhlayiselo bya mafurha ma swihahampfhuka eDurban na East London.

A ku na nkayakayo wo layisensa eka SARS. Hi ti 14 Nhlangula 2024, Khomixinara wa SARS Edward Kieswetter, eka qhinga ro hunguta mikayivelo ya mafurha eka mavala ma swihahampfhuka hinkwawo, u nyikile mpfumelelo wo hlawuleka mayelana na ntundzo wa kerosene ya vuhahi no lumeka ku sukela hi ti 21 Nhlangula 2024 ku fikela ti 20 Nhlangula 2025. Mpfumelelo wo hlawuleka wu nyikiwile ku ololoxa xifi eka vumaki bya mafurha, laha tiko sweswi ri nga hundzuka mutundzi wa kerosene ya vuhahi no lumeka, tanihileswi mutumbuluxi wa laha kaya a yeke hansi swinene.

Endzhaku ka ku tiyimisela na kwalomuya ka loko ku hundzile lembe rin'we, tienthithi tinharhu ntsena ti endlile xikombelo xo layisensiwa ka vuhlayiselo bya mafurha. Exikarhi ka lembe leri, nkarhi lowu wu engeteriwile ku ya emahlweni ku tiyisisa leswaku vuhlayiseki bya mphakelo a byi kavanyetiwi. Nakambe, vanyikiwatilayisense vanharhu ntsena va pfuxetile tilayisense ta vona.

Halathelo SARS yi endla swo antswa swa yona ku tiyisisa vuhlayiseki bya vuhahi na mphakelo wa kerosene yo lumeka, yi tlhele yi landzelerisa xiyimo ku ololoxa nkavulandzelelanawu eka vumaki, tanihileswi yi nyikiweke matimba hi Nawu wa Khasitomo na Ekisayizi. Emasunguleni ma Hukuri 2025, SARS yi yimisile mitundzo eka switirhisiwa leswi pfumalaka tilayisense. Vatundzi va pfunetiwele mayelana no layisena switirhisiwa. Hi ti 19 Hukuri 2025, mutundzinkulu u rhumerile xikombelo xa layisensa xa mathangi lama xi ma tirhiseke ku hlayisa kerosene ya vuhahi no lumeka leyi tundziweke. Layisense leyi yi hatlisisiwele no humesiwa hi ti 27 Hukuri 2025

Tanihilaha swilo swi nga yima hi kona, xitirhisiwa xa East London xi endlile xikombelo xa layisense yo tundza kerosene ya vuhahi no lumeka kambe xi nga sulangi layisense ya xona yo sungla ya xitirhisiwa xo fane, hi ku fambisana na nawu. SARS sweswi yi le ku pfuneteni ka enthithi leyi ku hatlisisa phurosese, ku fambisana na vutinyiketeri bya hina ku tiyisisa vuhlayiseki bya mphakelo. Tanihileswi swi xakelanaka na Burgan Terminal eCape Town, mhaka ya mafurha ma xihahampfhuka lama khomiweke yi ololoxiwele, naswona xihahampfhuka xa mafurha xi ntshuxiwele hi ti 25 Hukuri 2025. Mutundzi sweswi u le ku endleni ka xikombelo xo layisensiwa ka xitirhisiwa.

SARS yi lerisiwile hi nawu kulwa na nkavulandzelelanawu hi swinawana leswi fumaka nhlayiso na matikhomelo ma mafurha, na ku tiyisisa nxixaxiyo wa rilondzo wa swilaveko swo layisensa handle ko tekela ehansi vuhlayiseki bya mphakelo wa vuhahi

na keroseno yo lumeka. Lokohiletlhelo xitatimente lexi averiweke eka nhlangoana wa vumaki xi seketela xileriso xa SARS, miangulo ya vona yi ringanyeta leswaku vulandzelelanawu byi fanele byi va vumbirhi eka vuhlayiseki bya mphakelo wa mafurha.

SARS yi tekela enhlokweni xivandla xa nkoka xa vumaki bya mafurha eku phakeleni ka vuhahi na kerosene yo lumeka eka mavala ma swihahampfhuka lamakulu hinkwawo, naswona, eka xiyimo lexi, SARS yi khensa nkoka wa nkumeko wa mafurha enkarhini wa nguva leyi yo endza swinene. Hambiswiritano, vulandzelelanawu na swinawana swa khasitomo na ekisayizi eka mitirho yaleyo swi na nkoka ku tiyisisa tirhelo ra le nawini. SARS yi tirha hi pholisi ya nkankondzelelo ekankavulandzelelanawu, tanihileswi hambuko wihi na wihi wu xungetaka xileriso xa yona, ku katsa na ntirho wa yona wu lulamisa rivala. Swa nkoka, nkavulandzelelanawu wu tlhela wu xungeta hangalaso wa tinhundzu na vukorhokeri wa mafurha naswona wu nga va na switandzhaku swa matimba mayelana na vuhlayiseki bya mani na mani na ikhonomi.

SARS yi lava ku tsundzuxa nakambe vumaki bya mafurha lebyi nghenelelaka eka vufambisi, vuhlayiselo ntundzo na hangalaso wa kerosene ya vuhahi ku lemuka no tiyisisa vulandzelelanawu eka leswi landzelaka;

1. **Alelo wa ntshukotshuko wa levhi ya tinhundzu:** Kerosene ya vuhahi leyi tundziweke yi fanele yi hlayisiwa hi ndlela yo hlawuleka eka Switirhisiwa swa Vuhlayiselo swo Hlawuleka (SOS), hi ku landzelela swilelo swa nawu swa ntshukotshuko.
2. **Ntsariso na vulandzelelanawu:** Tienthithi hinkwato leti ngheneleleke eku fambiseni no hangalasa kerosene ya vuhahi ti fanele ku tiyisisa leswaku va titsariserile kahle na SARS, leswi nga swa nkoka eku hlayiseni ka vulandzelelanawu na nhlaliso wa tirhekhodo leti lulameke.
3. **Hambaniso wa swa tinkota:** Titlilayente ti fanele ku tihlamulela etlhelo mayelana na kerosene ya vuhahi leyi tumbuluxiweke laha kaya no tundziwa ku fambisa vulandzelelanawu.
4. **Mihlanganisonyingi ya Tiphayiphi:** Matsalwa lama lulameke ma mihlanganisonyinhi eka tiphayiphi ma laveka, na titlilayente leti nga na vutihlamuleri eka mihundzuluxo leyi faneleke eka mitiviso.

Khomixinara wa SARS Edward Kieswetter u vurile: "SARS yi tshama yi tinyiketerile eka mbhurisano wo vonikela na hatlisiso wo fambisa timhaka ta vulandzelelanawu lokohitlhelo yi tiyisisa xindzhuti xa phurosese ya hina. Ndzi hlohlotella vakhumbeki hinkwawo eka vumaki bya mafurha ku tirha ekusuhi na SARS ku hunguta mitlhontlho yihi na yihi leyi nga fanelangiki no tiyisisa leswaku ntshukotshuko wihi na wihi wa mafurha ku tirhaniwa na wona hi ku fambisana na swinawana hinkwaswo leswi faneleke, ku katsa na Nawu wa Khasitomo na Ekisayixi wa 91 wa 1964.

Mayelana na mahungu hi xitalo, tihlanganise na SARSMedia@sars.gov.za.